
RAZUMJETI GRAD - MUZEJSKI EDUKATIVNI PROJEKTI O ARHITEKTONSKOJ BAŠTINI POVIJESNE JEZGRE SPLITA

IM 44 (1-4) 2013.
POGLEDI, DOGAĐAJI, ISKUSTVA
VIEWS, EXPERIENCES, EVENTS

GORANA BARIŠIĆ BAČELIĆ □ Muzej grada Splita, Split

*Tu vladaju uljudnost, uglađenost i raskoš. Ljudi su susretljivi, ljubazni, gostoljubivi prema strancima. Izgleda da su dimnuti tegobama što ih radoznali učeni putnici podnose da bi se došli diviti njihovim spomenicima. Oni vole istaknuti vrijednost tih spomenika i najmanjih njihovih detalja; oni pričaju kao savršeni poznavatelji povijesti. Moglo bi se reći da posjeduju i malo one brbljivosti kojom se odlikuju talijanski ciceroni, ali istini za volju treba reći da nisu neznalice.*¹

Citat iz putopisa *Voyage pittoresque et historique de l'Istrie et de la Dalmatie* francuskoga likovno-književnog dueta L.F. Cassasa i J. Lavalëea dojam je Cassasova samo sedmodnevnog boravka u Splitu, vjerojatno u kolovozu 1782. godine.²

Tiskano u Parizu 1802. godine, u osvit 19. st., ovo djelo sadržava trideset slika Splita, ali i jednako toliko tehničkih kompozicija i veduta i presudno je za poznavanje arhitektonskih oblika u urbanom tkivu Splita potkraj 18. st. Osim detaljnih opisa spomenika u putopisu, citirani odlomak ilustrira i ondašnje stanovnike grada te njihov odnos prema starini i onima koji je dolaze proučavati. Nadahnuti tim, više od dvjesto godina starim *komplimentom* Splitu i Spličanima koji *vole istaknuti vrijednost* svojih spomenika i koji *pričaju kao savršeni poznavatelji povijesti*, prve edukativne projekte u Muzeju grada Splita usmjerili smo upravo prema arhitektonskoj baštini grada.

Muzejska arhitektura kao poticaj

Snažan poticaj za interpretaciju arhitekture povijesne jezgre u sklopu edukativnih projekata našli smo upravo u našoj *kući* - arhitektonsko-urbanističkom kompleksu Muzeja i Papalićevoj palači u kojemu je smješten. Promatrajući Muzej grada Splita isključivo kroz optiku arhitektonskog prostora, on čini nerazdvojivi dio tkiva povijesne jezgre Splita koja je već trideset i dvije godine pod UNESCO-ovom zaštitom. Smješten je u gotičko-renesansnoj palači splitske plemićke obitelji Papalić, unutar zidina Dioklecijanove palače, dakle, zauzima sklop srednjovjekovnih zgrada u sjeveroistočnom dijelu palače. Uz njezinu izgradnju veže se ime jednoga od najznačajnijih dalmatinskih umjetnika i graditelja - Jurja Dalmatinca.³ Posljednja obnova palače završena 1992. godine, a istraživanja koja su joj prethodila determinirala su sve bitne oblikovne slojeve, od kasne antike do 20. st.⁴ Posjetitelje koje prilaze muzejskoj zgradi dočekuje raskošno ukrašen gotički portal, a ako su se odlučili zakoračiti u palaču, našli su se u dvorištu s gotičkom lođom, renesansnom bunarskom krunom i stubištem koje vodi na prvi kat. Samo jednim pogledom prema gornjim katovima zgrade posjetitelj može uočiti gotičku biforu, renesansni prozor s kaneliranim doprozorcima i trokutastim zabatom te zazidani romanički luk srednjovjekovne kuće koja je prethodila palači Papalić.

Zaintrigiran muzejskom zgradom, posjetitelj će i u interijeru muzeja, odnosno u njegovu stalnom postavu naići na brojne druge segmente graditeljske baštine, kako iz faze gradnje plemićke palače, tako i iz ranijih i kasnijih faza. Danas su unutar stalnog postava vidljivi dijelovi kasnoantičkog zida Dioklecijanove palače, prozorski otvori i vrata srednjovjekovnih kuća, barokni salon s *terazzo* podom i stropom sa štukaturama. Međutim, tu nije kraj iznenađenjima u stalnom postavu kad je riječ o arhitekturi muzejskog kompleksa. U njemu je sačuvana i srednjovjekovna dvokatnica, čije je pročelje u punoj visini vidljivo sa sjeverne strane muzejskog kompleksa. Prema načinu gradnje datira se u ranosrednjovjekovno razdoblje (9. - 11. st.).⁵ Iz stalnog postava ulazi se na njezin prvi kat. Dvokatnica je prislonjena na antički zid Dioklecijanove palače. Na prvom katu Papalićeve palače posjetitelje čeka reprezentativna dvorana otvorena prema van gotičkim monoforama, biforom i kvadriforom. Nad dvoranom je u velikoj mjeri sačuvana gotička drvena obojena kasetirana konstrukcija koja je pri obnovi rekonstruirana.⁶ Strop iznad prvog kata najbolje je sačuvani gotički strop u Splitu. Riječ je o doista impresivnom interijeru koji sugerira kulturu življenja u Splitu prije otprilike petsto godina. Bez sumnje, prvi i možda najsnažniji dojam na posjetitelja Muzeja ostavit će upravo muzejska arhitektura. Osim što može poslužiti kao ogledni primjerak povijesti i razvoja urbanog prostora u povijesnoj jezgri Splita, ona ima i aktivnu ulogu u interpretaciji određenih predmeta izloženih u stalnom postavu, bez obzira na to je li riječ o predmetima izravno ili neizravno vezanima za arhitekturu i urbani prostor Splita.⁷

Samo muzejska arhitektura ili više od toga

Muzej možemo promatrati samo kao prostor izlaganja, ljusku u kojoj su spremljene i dijelom predstavljene muzejske zbirke i predmeti. Ako je pak muzej smješten u kulturno-povijesnom objektu, njegova je uloga često pasivna i predstavljen je kao zaseban "predmet". Između 1956. i 1964. arhitekt Carlo Scarpa potpuno je obnovio *Museo civico di*

1 Duško Kečkemet, *Stari Split od kantuna do kantuna*, Zagreb, AGM, 2009., str. 275.

2 Marina Rakić, *Splitski spomenici u putopisu Cassasa i Lavalëea*. U: *Kulturna baština*, br. 36, Društvo prijatelja kulturne baštine Split, Split, 2010., str. 63.

3 *Dodirni grad - tragovima urbanog Splita u prošlosti*, (ur.) Gorana Barišić Bačelić, Muzej grada Splita, Split, 2011., str. 6.

4 Elvira Šarić, *Muzej grada Splita - vodič*, Muzej grada Splita, Split, 2003., str. 14-23.

5 Elvira Šarić, bilj. 4., 50.

6 Elvira Šarić, bilj. 4., 19.

7 Primjerice, pleterom ukrašene ranosrednjovjekovne bifore sa stambene kuće u Splitu, ulomci srednjovjekovne keramike, namještaj ili *Statut grada Splita* čija se peta knjiga bavi urbanističkim pitanjima.

Castelvecchio, smješten u staroj veronskoj tvrđavi. Njegov originalni pristup obnovi povijesne građevine temeljio se na konceptu povijesne razumljivosti - objasniti povijest postupnom jukstapozicijom fragmenata i prikazati građevinu kao izložak, kao muzejski predmet.⁸ Ipak, muzejska je arhitektura uvijek dodana vrijednost našim zbirkama, samo pitanje je jesmo li je prepoznali i upotrijebili za stvaranje boljeg i kvalitetnijeg odnosa s posjetiteljima. Može li muzejska zgrada izrasti iz simbola jednog vremena i prostora u ikonu koja će biti pokretač novih i različitih interpretacija? Muzejske zgrade ostavljaju dubok dojam u iskustvu posjetitelja. Vizualno upijanje eksterijera i interijera često je prvi korak u stjecanju tog iskustva i zadaća je stručnog osoblja pobrinuti se da muzejski prostor potakne pozitivne dojmове i osjećaje te da ima aktivnu ulogu u interpretaciji.⁹ Interpretacija muzejskih predmeta u nužnome interdisciplinarnom pristupu proučavanju *područja interesa* gradskog muzeja vodi upoznavanju i razumijevanju složenog organizma povijesnoga urbanog prostora grada. To je put koji se nastavlja izvan muzejskog prostora, *na terenu*, povezujući muzejski predmet s *locusom* na kojemu on poprima dinamičnu dimenziju - logičan kontekst.

Radi spoznavanja grada i razumijevanja njegovih razvojnih faza, dva su muzejska edukativna projekta usmjerena na arhitektonske oblike povijesne jezgre, i to poglavito na one koji svjedoče o svakodnevnom životu grada i njegovih stanovnika. Promišljajući kako u edukativnim muzejskim projektima povezati muzejske predmete iz zbirke, ali i sam prostor u kojemu je muzej smješten s kontekstom urbanog tkiva u kojemu sadržaj Muzeja nije samo dio procesa u kojemu se konstantno i jednolično reinterpreтира povijest, preuzet je pristup koji interpretira specifične graditeljske oblike u povijesnoj jezgri Splita pronalaženjem izvorišta u samom arhitektonsko-urbanističkom kompleksu Muzeja, a interdisciplinarna pozicija pristupa povezala je muzejske predmete s arhitekturom. Drugim riječima, slojeve graditeljskog nasljeđa koje nalazimo u Muzeju, nalazimo i u svim ostalim dijelovima povijesne jezgre Splita. Muzej odnosno muzejska zgrada zajedno s predmetima koji se u njoj izlažu i čuvaju povezat će se sa svim ostalim sličnim primjerima u staroj gradskoj jezgri i poslužiti će njihovoj boljoj interpretaciji.

Dva edukativna projekta o kojima je ovdje riječ ne bave se samo arhitekturom Velike Papalićeve palače već i brojnim drugim sličnim primjerima u staroj gradskoj jezgri. U fokusu prvog projekta su srednjovjekovne kuće, a u žarištu drugoga plemićke i obiteljske palače. Cilj takvog pristupa interpretaciji arhitektonske baštine bio je predstaviti slabije poznate arhitektonske forme u povijesnoj jezgri, osvijestiti značenje graditeljskog nasljeđa u urbanome i kulturnom identitetu grada, potaknuti aktivniji pristup razumijevanju povijesne jezgre i, konačno, povećati broj korisnika baštine. Dakle, i skromna ranosrednjovjekovna kuća, kao i raskošna gotičko-renesansna palača, putokazi su prema razumijevanju društva i grada, njegova razvoja, kulture življenja i odnosa stanovnika prema prostoru. Interpretacija tih stambenih objekata iz dvaju sasvim različitih povijesnih razdoblja morala je rezultirati nekim novim značenjima u kontekstu s drugim predmetima u muzeju. U ovim projektima arhitektonska je baština bila poticaj da se ispričaju možda manje poznate priče, da se pokaže i upozori na ono što baštinimo u splitskoj povijesnoj jezgri a pripada društvenoj, a ne političkoj povijesti. Drugim riječima, to nisu priče o carevima, kraljevima, biskupima i kneževima nego o pučanima, plemićima, trgovcima i obrtnicima.

Za koga je, Ivane, ovo? ili Komu ova vrata?

Međutim, kome je namijenjena takva interpretacija? Znakovito, moram primijetiti, na portalu prvog kata gotičko-renesansne Papalićeve palače, odnosno Muzeja grada Splita, na ulazu u veliku dvoranu, središnje mjesto humanističke misli u Splitu, uklesano je: HAEC QVIBUS IANCI CVI FORTVNA FAVEBIT, što bi se moglo prevesti kao: *Za koga je, Ivane, ovo? Za onoga komu Sudbina bude sklona! Ili: Komu ova vrata? Onomu koga sreća prati.*¹⁰ Taj natpis često objašnjavam posjetiteljima naglašavajući njegovu bezvremenost. Danas se mi pitamo za koga je ovaj Muzej. Naravno, trebao bi biti za svih.

Ta nas misao vodi i prema određivanju ciljne publike kojoj su naši projekti namijenjeni. Trebalo je prije svega definirati:

- tko, zapravo, posjećuje Muzej
- koliko često posjećuje i zašto posjećuje Muzej
- koje su motivacije, očekivanja, predrasude i interesi posjetitelja
- s kojom razinom znanja o temi korisnici dolaze u Muzej
- koje su fizičke i intelektualne potrebe posjetitelja
- tko uopće ne posjećuje Muzej i zašto.¹¹

Muzej grada Splita iz godine u godinu bilježi sve veći broj posjetitelja. To je rezultat sustavnog pristupa određenim programima u Muzeju, među kojima su i oni edukativni. Ukratko, možemo reći da su dva rastuća segmenta muzejske publike školska populacija i strani posjetitelji. Školska populacija tek od 2007. g. u Muzeju grada Splita upoznaje strukturirani edukativni rad Muzeja. Promjene u pristupu obrazovnim temama u školi izvele su učenike i njihove učitelje izvan školskih prostora u potrazi za znanjem s terena, a muzejski prostor omogućuje izravan dodir s kulturnim dobrom, uči vrednovanju vlastite baštine i potencijalno razvija želju i potrebu za permanentnim obrazovanjem. Ti posjetitelji, poučeni dobrim i korisnim iskustvom posjeta muzeju, zasigurno se i vraćaju pa tako postaju i trajni kori-

⁸ André Gob, Noémie Drouguet, *Muzeologija - povijest, razvitak, izazovi današnjice*, Izdanja Antibarbarus, 2007., Zagreb, str. 252-253.

⁹ Fiona Sinclair, *Authenticity and reinterpretation: museum buildings as traditional icons in the 21st century*; pregledano na mrežnoj adresi: http://www.ahi.org.uk/include/pdf/TVSpapers/Sinclair_F.pdf (20. kolovoza 2011.)

¹⁰ Elvira Šarić, bilj. 4., 19.

¹¹ Helena Gillis, *Planning for effective museum interpretation - how to write an interpretative plan*, Edinbrugh, lipanj 2010., pregledano na mrežnoj adresi: <http://www.museumsgalleriescotland.org.uk/publications/publication/317/> (3. rujna 2010.)

snici muzeja. Međutim, statistika pokazuje da djeca mlađe školske dobi češće posjećuju muzej od starijih (od učenika viših razreda osnovne škole i srednjoškolaca) pa je u određivanju ciljne publike kojoj su namijenjeni ovi edukativni projekti ta spoznaja imala vrlo važnu ulogu. U proces interpretacije uključili smo upravo onaj segment korisnika koji *ne* posjećuje muzej redovito i koji je na glasu kao publika koju je najteže zadovoljiti, a to su tinejdžeri. Ipak, ako im omogućimo, oni imaju potencijal da u muzej unesu svježije perspektive i energiju koju zahtijeva svaka nova generacija u procesu ponovnog tumačenja i značenja vlastitoga kulturnog nasljeđa.¹² Tinejdžeri su u edukativne projekte našeg muzeja bili uključeni ne samo kao korisnici koji primaju i primjenjuju znanje već kao oni koji znanje i stvaraju. Naglasak na arhitekturi u projektima pokazao se dobrim izborom jer je arhitektura za njih opipljiva, dostupna i prisutna u njihovoj vizualnoj memoriji. Trebalo je samo pokrenuti novi proces interpretacije i omogućiti onima koji su sudjelovali u projektima da u sklopu realizacije i rada razviju svoje mogućnosti i interese.

Turističkih je posjetitelja, kako je već rečeno, svake godine sve više. S obzirom na to da je u fokusu njihova zanimanja pri obilasku grada zasigurno Dioklecijanova palača, oni su publika koja je svakako zainteresirana za temu graditeljskog nasljeđa u povijesnoj jezgri Splita. Još prije četrdeset godina Milan Prelog je tvrdio da su povijest i teorija umjetnosti otkrili vrijednost starih urbanih aglomeracija mnogo kasnije nego što ih je spontano osjetio urbanizirani europski čovjek izabravši ih kao ciljeve svojih povremenih bjegova iz *tehničke civilizacije*. Ali bez obzira na svu neodređenost pojmova kojima ljudi danas obilježavaju svoje zanimanje za stare gradove, očito je da se susrećemo s općim i neprekidnim porastom senzibiliteta za estetske vrijednosti starih urbanih aglomeracija.¹³ Turiste intrigira slojevitost sedamnaest stoljeća staroga grada, a ovim smo ih projektima željeli potaknuti da krenu *tragovima urbanog Splita u prošlosti*. Ipak, zapitali smo se *razumiju* li oni doista tu slojevitost. Stoga su publikacije proizašle iz projekata namijenjene, među ostalim, i njima i njihovu boljem razumijevanju povijesne jezgre Splita.

Provedba projekata

Ovdje valja nešto više reći o samoj provedbi projekata. Prvi edukativni projekt o arhitektonskoj baštini Splita jest *Romanička kuća*, a ostvaren je tijekom 2008. g. u Muzeju grada Splita, u povodu 13. muzejske edukativne akcije 7890/cije *Original* Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskoga muzejskog društva i uz obilježavanje Međunarodnog dana muzeja. Promišljanje o originalnome, dakle, specifičnome i prepoznatljivome u gradu Splitu i njegovoj povijesti usmjerilo je program na razdoblje srednjeg vijeka i kontinuitet življenja u kasnoantičkoj palači cara Dioklecijana. Tijekom trajanja programa održane su muzejske radionice na kojima se proučavala srednjovjekovna stambena arhitektura Dioklecijanove palače, njezina stilaska i formalna obilježja, a kao cjelovit primjer poslužila je već spomenuta očuvana srednjovjekovna kuća u arhitektonskom sklopu Muzeja grada Splita uključena u stalni postav. Dio vizualnog materijala (fotografije i crteži) nastao je u suradnji s učenicima V. gimnazije u Splitu i prof. Katarinom Domljanović. Učenici su sudjelovali na radionicama i u terenskim istraživanjima pa su tako u projekt uključeni kao suradnici koji su učeći uočavali obilježja srednjovjekovne stambene gradnje u splitskoj staroj jezgri te fotografirali i crtali detalje iz muzejskog postava. Njihovi su radovi uključeni u publikaciju *Srednjovjekovne kuće u Splitu*, koja je proizašla iz projekta. Važno je napomenuti da je publikacija dvojezična, odnosno da je pisana na hrvatskome i engleskom jeziku. Osim teksta, fotografija, nacrti i crteža, sadržava i rječnik pojmova. Da je riječ o publikaciji za širu publiku, svjedoči i podatak da je naklada od 500 primjeraka gotovo u cijelosti rasprodana.

Drugi projekt nosi naslov *Dodirni grad - tragovima urbanog Splita u prošlosti*, a u Muzeju grada Splita provodio se od jeseni 2010. g. do Međunarodnog dana muzeja, 18. svibnja 2011. Rad na projektu zasnovan je na partnerstvu Muzeja i dviju splitskih strukovnih škola - Turističko-ugostiteljske škole Split i Graditeljske, obrtničke i grafičke škole u Splitu (danas Škola za grafiku, dizajn i održivu gradnju). U projekt je bilo uključeno deset vrijednih, darovitih i temeljitih učenika tih škola, zajedno s njihovim entuzijastičnim mentoricama, prof. Vedranom Ban Verbanac (Turističko-ugostiteljska škola Split) i prof. Teodorom Grgić Jeličić (Graditeljska obrtnička i grafička škola u Splitu). Tema projekta bile su plemićke kuće i palače u splitskoj staroj jezgri. Drugi je projekt logičan nastavak prijašnjega edukativnog projekta kojim su obrađene srednjovjekovne stambene kuće na kojima su u mnogim primjerima kasnije i nastale te plemićke palače. Velika Papalićeva palača u kojoj je smješten Muzej grada Splita bila je polazišna točka za to istraživanje. Učenici su proučavali i čitali literaturu iz muzejske knjižnice, istraživali na terenu i bilježili, fotografirali, pisali tekst, oblikovali inovativno vizualno rješenje publikacije i osmišljavali njezin dizajn. Osim toga, brojni predmeti izloženi u muzejskom postavu povezani su s graditeljskom baštinom kao krovnom temom projekta.¹⁴ Rad učenika koordinirale su mentorice i pedagoginja Muzeja. Rezultat je izdanje *Dodirni grad - tragovima urbanog Splita u prošlosti*, koje funkcionira kao vodič od Muzeja kroz staru gradsku jezgru, s posebnim osvrtima na plemićke kuće i palače, kao i na nezaobilazne urbane prostore, osobe i priče koje se vežu za njih. I to je izdanje dvojezično - na stranicama je uspo- redno otisnut hrvatski i engleski tekst. Sa stajališta Muzeja grada Splita, projektom su ostvarena dva vrlo važna cilja. Prvo, učenici uključeni u projekt doživjeli su Muzej kao dinamično mjesto na kojemu se potiče kreativnost i istraživački duh, ali i omogućuje realizacija zamisli i ideja. Drugo, svi oni koji žele temeljito istražiti splitsku staru jezgru, a ne ulaziti u odveć detaljne i stručne tekstove, mogu upoznati baštinu splitskih plemićkih obitelji, kulturu življenja u gradu

12 Deborah F. Schwartz, *Dude, Where's My Museum? Inviting Teens to Transform Museums*. U: *Museum News*, rujna/listopad 2005. Pregledano na mrežnoj adresi: <http://www.infolvs.com.ar/Newsletter%2012/Dude,%20Where's%20My%20Museum%20%20Inviting%20Teens%20to%20Transform%20Musems.htm> (3. rujna 2010.)

13 Milan Prelog, *Prostor-vrijeme*, knj. XXI., Društvo historičara umjetnosti Hrvatske, Zagreb, 1973., str. 46.

14 Riječ je o predmetima iz Zbirke namještaja, Zbirke keramike i porculana, Zbirke kamenih spomenika, Zbirke slika i Arhivske zbirke.

i zanimljive priče naših gradskih trgova i šetnica.¹⁵ O uspješnosti i kvaliteti izdanja svjedoči i činjenica da je za godinu dana sva naklada (500 primjeraka) izašla iz Muzeja, odnosno da se našla na policama naših posjetitelja, ali i drugih muzeja i srodnih ustanova. Bilo je i prijedloga da naš projekt posluži kao primjer koji bi trebali slijediti i drugi gradovi sličnoga urbanog razvoja kao Split te da se na taj način projekt poveže u mrežu projekata na nacionalnoj razini.

Činilo se logičnim da opisani projekti, iako su doživjeli svoj formalni kraj izdavanjem publikacija, mogu i dalje živjeti u Muzeju. Na njihovim su temeljima izrasle pedagoške radionice *Kako su živjeli naši stari i Tragovima starog Splita 1, 2 i 3*. U fokusu tih radionica bilo je upravo graditeljsko nasljeđe u povijesnoj jezgri Splita. I ovdje je, kao i u projektu, tema interpretirana i uz pomoć muzejskih predmeta, kao i urbanističko-graditeljskog kompleksa Muzeja.

Konačno shvaćamo da će interpretacija našega graditeljskog nasljeđa biti trajan i uvijek nedovršen proces. Na nevelikom prostoru povijesne jezgre, koje je Muzej integralni dio, ponegdje nalazimo tragove, a ponegdje i sasvim očuvane cjeline svih arhitektonskih stilskih izričaja od kasne antike do danas. Na mnogim mjestima u staroj gradskoj jezgri stilovi se isprepleću i prožimaju, ponegdje se stapaju u plemenite oblike graditeljstva, a ponegdje se i sukobljavaju pa i negiraju prijašnje slojeve, svjedočeći ujedno o neumljivosti novih vremena i nove *mode* u oblikovanju prostora. Stoga je odgovornost za senzibiliziranje šire javnosti za povijesni urbani prostor to veća, kako bi stanovnici, ali i posjetitelji što bolje upoznali i razumjeli grad i kako bi njegova materijalna baština bila svima pristupačna, njezina vrijednost u konačnici postala pokretač društvenog razvoja, a njezina opstojnost u prostoru neupitna. Taj složeni i dugotrajni zadatak vidimo kao izazov u kreiranju kvalitetnih projekata koji idu ususret našim korisnicima i novoj muzejskoj publici.

LITERATURA

1. Barišić, Gorana. *Srednjovjekovne kuće u Splitu*. // Muzej grada Splita, Split, 2009.
2. Barišić Bačelić, Gorana (ur.). *Dodirni grad - tragovima urbanog Splita u prošlosti*. // Muzej grada Splita, Split, 2011.
3. Gillis, Helena. *Planning for effective museum interpretation - how to write an interpretative plan*. // Museums Galleries Scotland, Edinburgh, 2010.
4. Gob, André, Drouguet, Noémie. *Muzeologija - povijest, razvitak, izazovi današnjice*. // Izdanja Antibarbarus, Zagreb, 2007.
5. Kečkemet, Duško. *Stari Split od kantuna do kantuna*. // Zagreb, AGM, 2009.
6. Prelog, Milan. *Prostor-vrijeme*. // Knjiga XXI., Zagreb, Društvo historičara umjetnosti Hrvatske, 1973.
7. Rakić, Marina. *Splitski spomenici u putopisu Cassasa i Lavallèea*. // U: *Kulturna baština*, br. 36, Društvo prijatelja kulturne baštine Split, Split, 2010.
8. Rapanić, Željko. *Od carske palače do srednjovjekovne općine*. // Književni krug, Split, 2007.
9. Schwartz, Deborah F. *Dude, Where's My Museum? Inviting Teens to Transform Museums*. // U: *Museum News*, 2005.
10. Sinclair, Fiona. *Authenticity and reinterpretation: museum buildings as traditional icons in the 21st century*. // Association for Heritage Interpretation and Interpret Scotland, Edinburgh, 2007.
11. Šarić, Elvira. *Muzej grada Splita - vodič*. // Muzej grada Splita, Split, 2003.

MREŽNE ADRESE:

URL: <http://www.museumsgalleriescotland.org.uk/publications/publication/317/> (3. rujna 2010.)

URL: <http://www.infolvs.com.ar/Newsletter%2012/Dude,%20Where's%20My%20Museum%20%20Inviting%20Teens%20to%20Transform%20Musems.htm> (3. rujna 2010.)

URL: http://www.ahi.org.uk/include/pdf/TVSpapers/Sinclair_F.pdf (20. kolovoza 2011.)

Primljeno: 19. ožujka 2014.

UNDERSTANDING THE CITY – A MUSEUM EDUCATION PROJECT ABOUT THE ARCHITECTURAL HERITAGE OF THE HISTORICAL CENTRE OF SPLIT

An interpretation of museum objects in the necessarily interdisciplinary approach to the study of the area of interest of a municipal museum leads to a familiarisation with and understanding of the complex organism of the historical urban space of the city. This is a path that goes on outside the museum space, in the field, linking the museum object with the locus, where it takes on a dynamic dimension, a logical context. In order to know the city and understand the phases of its development, two museum education projects were directed to the architectural forms of the historical centre, particularly those that tell of the everyday life of the city and its inhabitants.

The projects' purposes were to introduce the less well known heritage, to produce an awareness of the meaning of this architectural heritage in the urban and cultural identity of the city and cultivate the idea of its preservation and protection.

¹⁵ Gorana Barišić Bačelić (ur.), bilj. 3., 42.